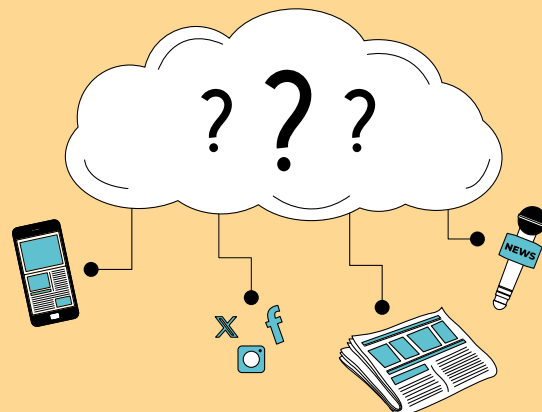

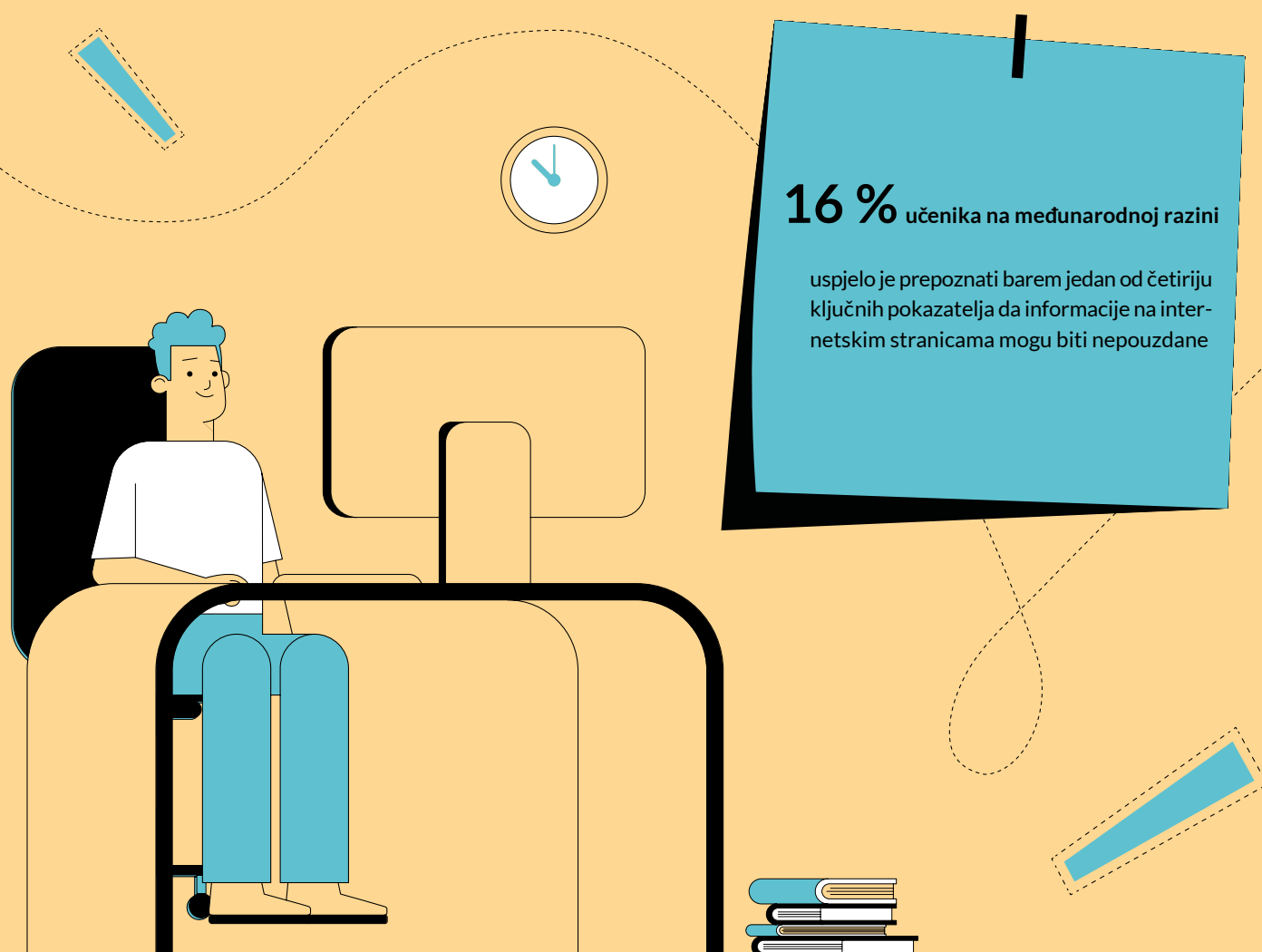

TOČNO ILI POGREŠNO?

Strategije za poticanje procjene informacija u razredu

U učionicama diljem svijeta učenici pronalaze i koriste se digitalnim informacijama s interneta. Međutim, kako učenici mogu naučiti procjenjivati točnost, etičnost i relevantnost informacija kojima pristupaju?

U ovome se tekstu navode rezultati istraživanja ICILS (Međunarodno istraživanje računalne i informacijske pismenosti) organizacije IEA i u njemu su prikazani primjeri iz učionice koji se mogu koristiti prilikom razvijanja vještina procjene informacija kod učenika, što je ključno za njihovo školovanje i uspješnije uključivanje u digitalne svjetove. U međunarodnome izvještaju 63 % učitelja ističe da im je potrebno više stručnoga usavršavanja kako bi mogli pomoći učenicima u razvijanju sposobnosti procjene pouzdanosti internetskih izvora.

1. Nedostaju citirani izvori ili potkrepljujući dokazi.

Primjer odgovora:
Ne navodi se odakle dolaze informacije.

2. Informacije mogu biti preuveličane/izmišljene kako bi se prodao proizvod.

Primjer odgovora:
To je očito samo oglas za kupnju tableta. Na ovoj se stranici prodaju tablete.

○○○
<
>

🔍

+
📄

[OregaLife]

Ovaj divlji origano raste na stijenama mediteranskih planina, što ga čini bogatim prirodnim mineralima u tragovima. Za razliku od komercijalnog origana, OregaLife je nerazrijeđen. Ovo je sirova biljka divljega origana iz visokih planina u kombinaciji s Rhus Coriariom, organskim češnjakom u prahu i organskim lukom u prahu.

Kliknite [ovdje](#) za kupovinu.

Kontaktirajte na

Prodaja
sales@oregalife.icils

Glavni ured
headoffice@oregalife.icils

Toksini
Mnogo je toksina u zraku koji udišemo, a pluća nemaju prirodan način obrane.

Pluća
Kada toksini stignu u pluća, ona postaju nadražena i zagušena.

Iskustvo
Koristio sam ovaj proizvod s velikim uspjehom. Dobar je u slučajevima začepljenja u prsima. Pomogao je kad antibiotici nisu djelovali.

Istraživanje
Naš tim iskusnih istraživača otkrio je da je OregaLife najučinkovitiji proizvod ikad napravljen za pomoć pri otežanom disanju.

4. Navedeno je samo jedno anonimno iskustvo.

Primjer odgovora:
Ne znate tko je napisao svoje iskustvo s tim proizvodom. Postoji samo jedno iskustvo kupca.

3. Nedostaju neovisna istraživanja.

Primjer odgovora:
Oni sami provode istraživanje o proizvodu. U provedbi istraživanja ne sudjeluju drugi ljudi.

Jasno definirajte kriterije koji se mogu koristiti za procjenu pouzdanosti informacija

Učenici se često susreću s digitalnim sadržajem, ali koliko često sustavno procjenjuju vjerodostojnost toga sadržaja?

Učitelji mogu raspravljati s učenicima o sljedećim pitanjima prilikom procjene pouzdanosti izvora digitalnih informacija. To se može učiniti u okviru svih predmetnih područja i tema. Pitanja se mogu grupirati prema širim područjima:

Točnost

- Koji dokazi postoje za potkrepljivanje informacije?
- Može li se provjeriti autentičnost i točnost dokaza?
- Postoje li dokazi da informacije pregledava urednik ili postoji li neki drugi oblik osiguravanja kvalitete?

Autoritet

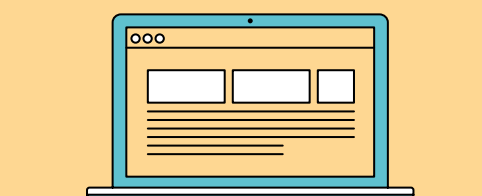
- Koje su kvalifikacije osobe koja je stvorila informacije?
- Je li osoba koja je stvorila informacije povezana s uglednom organizacijom ili institucijom?

Pristranost

- Predstavlja li informacija mišljenje kao činjenicu bez odgovarajućih dokaza?
- Sadrži li informacija, tamo gdje je to relevantno, niz različitih perspektiva ili gledišta?
- Je li informacija potpuna ili nedostaju (važne) informacije?
- Zašto su pružene te informacije, tko ima koristi od njihove dostupnosti te utječe li to na vjerodostojnost informacija?
- Ako su prisutni oglasi, jesu li oni jasno označeni i odvojeni od ostalog sadržaja?

Ažurnost – za informacije koje trebaju biti ažurne

- Koliko su stare informacije?
- Kada su informacije ažurirane ili revidirane?

63 % učenika na međunarodnoj razini

izvijestilo je da su u umjerenom ili velikom mjeri u školi naučili kako procijeniti pouzdanost (vjerodostojnost) informacija na internetu

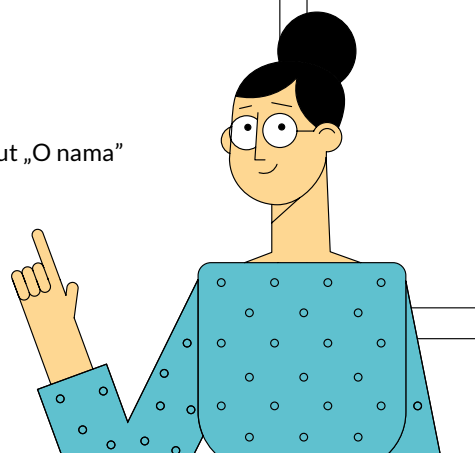
68 % učenika na međunarodnoj razini

izvijestilo je da su u umjerenom ili velikom mjeri izvan škole naučili kako procijeniti pouzdanost (vjerodostojnost) informacija na internetu

Predložite učenicima različite oblike procjene kvalitete informacija

Učitelji mogu aktivno poticati učenike da provjeravaju vjerodostojnost informacija pronađenih na internetu. Na primjer, mogu predložiti provjeru:

- ✓ postojanja i valjanosti izvora i referenci koje podupiru informacije
- ✓ točnosti informacija usporedbom s drugim izvorima
- ✓ detalja internetskih stranica uz pomoć informacija unutar stranice poput „O nama” ili „Kontakt” kako bi saznali više o tome tko ih je kreirao
- ✓ odgovaraju li detalji pouzdanim izvorima
- ✓ datuma kada su stranice kreirane i ažurirane
- ✓ stručnih recenzija ili komentara o informacijama.

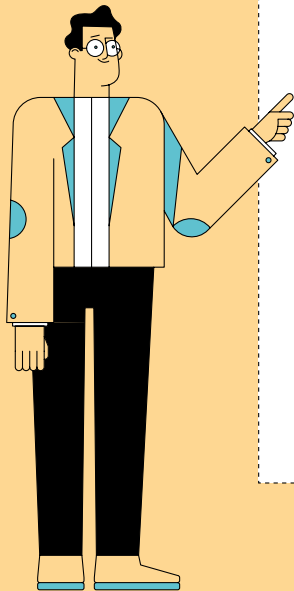
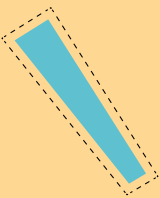

24 % učenika na međunarodnoj razini

uspjelo je prepoznati barem jedan oblik provjere je li internetska stranica pouzdan izvor informacija

4 % učenika na međunarodnoj razini

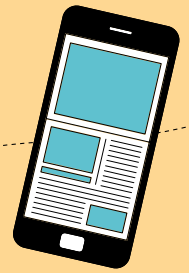
uspjelo je prepoznati dva oblika provjere je li internetska stranica pouzdan izvor informacija

Vrednujte učeničku procjenu informacija

Ako učenici rješavaju zadatke koji uključuju korištenje izvora digitalnih informacija, učitelji mogu izravno vrednovati učeničke kriterije procjene pouzdanosti korištenih informacija. Kriteriji se mogu odnositi na pitanja i/ili procese kojima se učenici koriste prilikom procjene izvora informacija. Postavljanje jasnih kriterija na ovaj način pokazuje učenicima važnost procjene digitalnih informacija i relevantnost primjene tih vještina u svim predmetima.

U trima četvrtinama zemalja sudionica procjena pouzdanosti informacija na internetu izravno je uključena u kurikulum i povezana s obrazovnim ciljevima.

VIŠE INFORMACIJA

Istraživanjem ICILS prikupljaju se podatci od učenika osmih razreda (prosječne dobi od 13,5 godina naviše) i učitelja koji poučavaju učenike osmih razreda temeljne školske predmete uključujući predmete povezane s digitalnom pismenošću. Istraživanje ICILS 2023 treći je ciklus istraživanja koje je započelo 2013. godine.

Digitalna se pismenost poučava kao zaseban predmet, ali i integrira u poučavanje i učenje ostalih predmeta. Zbog toga su u istraživanje ICILS uključeni učitelji svih predmeta.

Kritička procjena relevantnosti, točnosti, vjerodostojnosti i društvenih posljedica digitalnih informacija od strane učenika važna je vještina u izrazito digitaliziranome svijetu. Istraživanjem ICILS procjenjuju se upravo te ključne vještine i o njima se izvještava.

Ovaj se tekst za učitelje temelji na Međunarodnome izvještaju ICILS 2023, Međunarodna perspektiva digitalne pismenosti: rezultati istraživanja ICILS 2023, urednik Julian Fraillon (*An international perspective on digital literacy: Results from ICILS 2023*).

Autor: Julian Fraillon (IEA)

Grafičko oblikovanje: Jane Mack (IEA)
Jasmin Schiffer (IEA)

© 2024 Stichting IEA Secretariaat Nederland

